

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNA
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Pastorală de Paști a P. S. S. Episcopului Nicolae.
I. Vască: Învierea Domnului.
B.: De ziua Învierii.
Prof. A. Buzdug: Christos a înviat!
V. Mateiu: Calea mării.

Încă o piatră de temelie.
Prof. A. Buzdug: Predica de azi și noi. (III.)
Câteva date comparative ale bugetului cultelor
pe anul 1931.
Cronică.

Nr. 2181—1931 Pres.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei
Vadului, Feleacului și Clujului.

Preacucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și tuturor Dreptcredincioșilor Creștini din
reînviata Episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului, har și pace dela Dumnezeu, Părintele
Ceresc, iar dela Noi îmbrățișare în Domnul și Binecuvântarea Noastră Arhierescă.

*„Înger luminat a strigat muerilor: „părășiți-vă
de lacrimi, binevestiți Apostolilor, strigați cântând:
A înviat Christos Domnul!”*

Sedealna, gl. 8.

IUBIȚILOR MEI FII SUFLETEȘTI,

Ziua luminată, sărbătoarea bucuriei, praznicul praznicelor ni-l vestește azi sfânta
biserica prin glasul îngerului luminat: „Părășiți-vă de dureri, suspine și lacrimi, bucu-
rați-vă! A înviat Christos Domnul!” Pe dinaintea ochilor noștri sufletești, au trecut zi-
lele din urmă, durerea și jalea care cuprinsese sufletele învățăceilor cuvioși, suspinele
și lacrimile evlavioaselor mueri, cuprinse de durere văzând pe Domnul și Mântuitorul
tuturor, cum fusese hulit, bătut și pironit pe lemnul urgisit al crucii, răpus de aripa
nemiloasă a morții, sălășluit în întunerecul negru al mormântului.

Dar ce schimbare minunată!

Durerea și jalea învățăceilor, suspinele și lacrimile cuvioaselor femei, au încetat
ca prin minune, căci Domnul și Mântuitorul tuturor, cel atotputernic, a zdrobit porțile
zăvorâte ale mormântului, și a surpat puterea îngrozitoare a morții.

Întru aducerea aminte a înfricoșatelor clipe și suferințe ale Mântuitorului, am
petrecut și noi toți zilele de ajunare și rugăciune, și clipele de înfiorare a sufletelor.
„Ieri — ni se spune în cântările bisericii — ne-am răstignit și ne-am îngropat
cu Tine Christoase, azi însă ne sculam împreună cu Tine, înviind Tu“ (can. sf. Paști).
Astăzi, să vă sculați și voi împreună cu Domnul, și să vă bucurați și voi asemenea
învățăceilor Lui.

Iată mângăerea ce ne-o vestește Sfânta zi a Învierii!

*Iată roșul și îndemnul poveștelor mele arhieresti ce vi le trimit prin glasul slu-
jitorilor sfintelor altare în această sfântă și mare zi.*

Se cetește în ziua primă în parohiile matere, iar în ziua a doua în parohiile administrate și în filii.

Ca roua de dimineață, care înviorează întreaga fire, ca o ploaie curată și blagoslovită, după năduf mare, să vă înveselească și inimile voastre, făcând loc darului Duhului Sfânt, care să vă lumineze și adumbrească, ca să puteți mai cu ușurință purta greul vieții și să alungați din sufletele voastre ispitele, cari vă frământă. Niciodată nu a fost mai mare nevoie de primenire sufletească, de încurajare și de ajutor, ca acum.

Cine să ni-l deie, dacă nu atotmilostivul și atotputernicul nostru Părinte Çeresc, care pentru mântuirea noastră și fericirea oamenilor a luat chipul umilit al omului, a răbdat hulă, ocară și suferință pe acest pământ.

Numai domnul, despre care atât de potrivit zice Psalmistul și Împăratul David: „Sprijinitorul și scăparea mea ești Dumnezeu meu, spre Tine voiu nădăjdui“. (Ps. XC, 2.)

Nu mai e azi nici o taină, că trecem prin mari greutăți și neajunsuri, aproape tot așa de grele, ca și în clipele marelui războiu, care bătuse lumea în groază. Rănile cari au rămas nevindecate pe urma războiului, mai dăinuiesc și acum, la sate și la orașe deopotrivă, sărăcie și lipsă, oameni destui cari nu au puțința de a-și câștiga pâinea de toate zilele, lipsă istovitoare de bani, îndatorire nemăsurată a plugarilor pe la bănci. Aceeaș tânguire, dela cel mai mare slujbaş al țării până la cel mai umilit muncitor.

Toți se întrebă, ori nu este cu puțință să ieșim din acest hal fără de seamă, plin de neajunsuri și de năcazuri?

Răspunsul nostru iubiților este, că da, — cu ajutorul lui Dumnezeu, cu puterea darului Duhului Sfânt, vom ieși și din această stare de jale, — dacă ne vom face cu toții datoria față de Dumnezeu, față de poruncile Lui, față de Biserica întemeiată de El, față de neam și de țară.

Se cere însă să ne învingem pe noi înșine, să biruim păcatul, să muncim, să ne rugăm și să cruțăm. Muncă îndoită, ca pân' aci, cruțare înzecită, să alungăm risipa din casele noastre, să venim la vechile datine străbune.

Femeia să toarcă și să țese tot de ce are lipsă pentru casă, banul țaranului să nu mai îmbogățească pe străini, munca și sudoarea lui să fie păzită cu sfințenie — și picioarele lui să nu treacă peste pragul caselor de pierzare, cari sunt birturile, cu toate relele ce se ascund între păreții lor.

Cărtirile și nemulțumirile nu pot vindeca rane, dinpotrivă, mai tare ne vor amări sufletele. Fiul lui Dumnezeu a venit în lume să desăvârșească o uriașă lucrare, să pună temelie celei mai de seamă Legi între oameni.

Dar pentru înfăptuirea acestui scop mareț, ce luptă, ce muncă, câtă suferință și răbdări a îndurat, în cele din urmă și moartea, cu cele mai îngrozitoare chinuri. Greutățile mari nu se pot birui fără jertfe și suferințe.

Numai în urma lor putem nădăjdui la bucuria izbăvirii și bucuria Învierii. De aceea pilda muncii, a răbdării și a suferințelor lui Isus cel răstignit și apoi înviat din morți, se cuvine să ni-o însușim și noi, ca să putem învinge greul vieții și să avem apoi mângăerea binefăcătoare.

Astfel împreună cu Apostolul vă doresc: „Ca Dumnezeu Domnului nostru Isus Christos, Părintele mării să vă deie Duhul înțelepciunii, luminând ochii minții voastre, ca să cunoașteți care este mărirea prea înaltă a puterii Lui, pe care a lucrat-o întru Christos, sculându-l pe El din morți“. (Efes. I, 17—20).

Sărbătorile mari sunt răspântii însemnate în viața noastră sbuciumată. De ele putem lega hotărâri, de ele putem lega nădejdi noi pentru prefaceri, în vremuri mai bune.

Sărbătoarea Învierii este sărbătoarea sărbătorilor, este sărbătoarea pe care creștinul din palat, ca și cel din cea mai săracă colibă, o așteaptă cu cea mai mare sfințenie.

Îndemnul curat și cinstit, gândul bun se prinde mai iute de sufletele credincioșilor în această sfântă zi, când mulțimea a gustat din paharul mântuirii și s'a curățit prin mărturisire de păcate.

De aceea săpați adânc în inimile voastre în această zi mare, povața sfintei Scripturi: „Cu toată smerenia și blândeța, cu vrednicie și îndelungă răbdare să umblați, îngăduind unul altuia cu dragoste“. (Efes. IV, 1—2).

Cum lucrul bun nu se poate face pe timp de furtună și vijor, așa nu pot pro-păși și înaintă așezămintele Țării, când lipsește pacea și dragostea dintre fiii ei.

Cei mai înverșunați dușmani ai neamului, nu doresc decât să ne vadă învrăjbiți și porniți cu patimă și ură unul împotriva altuia.

Împărățiile mari și tari s'au surpat pe urma răsvrătirilor dintre cetățeni.

Vom stărui deci, iubitorilor mei fii sufletești, să înfrângem ori-ce pornire de ură, mânie și patimă din inimile și cugetele noastre — și ne vom feri ca de foc să facem jocul dușmanilor Neamului și Țării noastre.

Să ne ferim și noi și pe copiii noștri de învățăturile rătăcite, aduse din țări străine, cu bani străini, ca să ne poată mai ușor desbină și pune în robie. Scopul lor este slăbirea credinței și a obiceiurilor străbune, ca să poată intra în staul.

Ci „ca fiii luminii să umblați, că roada Duhului este întru toate bunătatea, drep-tatea și adevărul“ zice sf. Apostol Pavel. (Efes. V, 9).

„Să iertăm unul altuia, precum și Dumnezeu a iertat nouă întru Christos“ Ef. IV, 31-2.

Pentru ca aceste dumnezești învățături să prindă rădăcină, e nevoie să vă apro-piați neîncetat de lăcașul de închinare al Domnului. Aici vom afla întărire spre cele bune și lumina de a ne feri de cele rele.

Popoarele cari s'au depărtat de biserică, au perit fără urmă, au clădit palate, au iscodit mașini, au adunat comori lumești, au petrecut în îmbuibare și desfrâu — dar și-au uitat de Dumnezeu.

Urmarea a fost: în palate suflă vijelia și vântul, mașinile au rămas fără folos, comorile s'au împărțit, iar petrecerile și desfrăul le-au surpat sănătatea și avutul!

Nu pot din destul să vă dau sfatul, ca să rămâneți credincioși buni ai bisericii, să umblați pe calea cea dreaptă, dând ascultare poveștelor dumnezești: „Întru toate prin rugăciune, cu mulțumită, cererile voastre să se arete Domnului.“ (Filipeni, IV, 6.)

Dacă aceste cuvinte vor cădea pe pământ roditor și în inimi primitoare, ele vor da roade minunate — și din roadele lor vor gusta și fiii și fiicele voastre.

Până acum am avut mare mângăere sufletească să văd între credincioșii sfintei noastre biserici, străduințe spre bine, spre înălțare și înaintare. Folosesc acest prilej al Învierii Domnului, ca să exprim tuturor zeloșilor mei fii sufletești, clerici și mireni, bu-curia și mulțumirea mea părintească pentru interesul și dragostea ce-o arată cauzei celei sfinte, scrisă pe steagul ortodoxiei noastre. Înălțarea de locașuri sfinte prin sa-tele și orașele Eparhiei, îmi înalță și mie sufletul și inima, privind la ele cu ochii plini de lacrimile bucuriei. Daniile credincioșilor, statornicia lor în credință, vor fi pururea o pildă măreață pentru urmași.

Însuflețiți pentru lege, încălziți pentru dragostea de țară, mare, frumoasă și în-tregită în hotarele ei, nădăjduim în zile și mai bune și mai fericite. Garanță ne dă Regele nostru, iubitor de lege și de popor, cu exemplele de milostenie și înțelepciune, cu nădejdiile de înfăptuiri mari, pe cari le așteptăm dela viguroasa tinerețe a Acelui ce a fost dorit și așteptat să ia moștenirea marilor Săi înaintași.

Schimbarea spre bine e una din preocupările regale — și de aceea suntem da-tori să ne îndreptăm cu încredere spre treptele Tronului și să-i dăm sprijinul și de se cere chiar și viața, ca să nu îndrăznească nimeni a se atinge de granițele și moșia răscumpărată cu atâta sânge românesc.

Acesta e îndemnul meu, aceasta e povața mea la înălțătorul praznic al Învierii.

CHRISTOS A ÎNVIAT!

„Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii lui! Să piară păcătoșii dela fața lui Dumnezeu, iar dreptii să se veselească. Veniți toți credincioșii să ne închinăm sfintei Învierii Lui.“

Dorindu-Vă dela Dumnezeu Tatăl cel Cereș tot binele, sănătate și fericire, — rămân cu binecuvântare Arhierescă al vostru de tot binele voitor

Cluj, dat în Reședința noastră la ziua Învierii Domnului, 1931.

NICOLAE, Episcop.

Învierea Domnului.

Pe calea spre Ierusalim Isus le-a spus ucenicilor Săi între altele: „*Iată ne suim la Ierusalim și Fiul Omului se va da arhiereilor și cărturarilor, și'l vor judeca pe El spre moarte, și'l vor bate, și'l vor scuipă, și'l vor omori, dar a treia zi va învia*“.
(Marcu, X, 33, 34.)

Cei ce l'au ascultat, vor fi crezut foarte lesne precizarea suferințelor, se vor fi îndoit însă cu privire la înviere. Oamenii atât de adese au ocazie să vadă cât de ușor se realizează răul și cât de anevoie se dobândește binele.

Dar iată mă mărturisirea Fiului lui Dumnezeu s'a realizat întocmai: a suferit dureri, hulă, și moartea pe nedrept dela oameni, dar *a treia zi a înviat!* Pentru nedreptatea ce i s'a făcut și-a luat marea răsplată: a triumfat asupra răutății lumii, a biruit asupra loviturilor iscodite și mernice ispășirii oamenilor.

Învierea Domnului din morți a uimit și înfiorat lumea. Iar de câte ori se prăznuiește amintirea acestui minunat eveniment, sufletele omenești simțesc un fior tainic și plin de înviore.

Învierea Domnului a devenit temelie și razimul credinței noastre. Ea apare ca puntea de aur între lumea văzută și nevăzută, simbolizând totodată triumful spiritului împotriva materiei peritoare.

Pornind dela coincidența slăvitei sărbători a Învierii Domnului, cu primăvara, sufletele visătoare văd în această sfântă și mare zi a creștinătății un simbol al reînvierii întregii firi. Întreaga fire își scutură odată cu Învierea Mântuitorului, giulgiul de zăpadă, reintră triumfătoare într'o nouă viață, se împodobește cu flori proaspete și gin-gașe, cântând din foșnetul frunzelor și din glasurile murmurătoare ale izvoarelor.

Fericită coincidență; pururea plină de emoții și sugestii. Să fie oare această potrivire numai o simplă întâmplare? Nu! E atât de firesc ca Dumnezeirea, care a învâluit lumea în taine, când surâzătoare,

când zguduitoare și dramatice, care a umplut-o cu indicații și inducții de mister și supraréalitate, în adâncă-i înțelepciune a orânduit înadins această coincidență de supremă armonie și eloquentă simbolizare: firea întreagă să sărbătorească prin fanfara argintie a clopoțelilor de flori, dulcea și glorioasă biruință a Domnului asupra beznelor înfricoșate ale morții.

Dar odată cu înmuierea pământului, odată cu apariția noii vieți în cuprinsul firii, Învierea Domnului, stărue să scoboare și în adâncurile sufletelor omenești, stărue să pătrundă cu lumina sa și colțurile întunecoase și paianjenite ale sufletelor noastre. Primăvara Dumnezeu o vrea și pentru om.

Precum trimite razele soarelui ceresc să pătrundă în tina amorțită a câmpului spre a aduce viață grăunțelii înghețat de gerul iernii, să pătrundă în piatra muntelui, să miște seva bradului și să-l pornească în avânt nou către înaltul cerului, pe deasupra prăpăștiilor, întocmai așa este dorința Sa, să învie și sufletul omeneșc.

Odată cu primăvara, la sf. zi a Învierii tot sufletul să se cutremure, să se deschidă și să soarbă adevărul lui dumnezeesc, cu lăcomia, cu care pământul soarbe soare și apă spre noua sa viață. Razele învățaturii evanghelice să găscă grăunți sănătoși de viață ascunsă, care se deschid la o viață nouă, mai plină, mai rodnică.

Și când această zguduire vine an cu an pentru păcătosul nostru suflet, am putea rămâne reci și nepăsători, punându-ne mai pe jos decât înseși făpturile fără suflet și dobitoacele fără simțire?

Niciodată! Ci cu însuflețire ascultând în-gereasca cântare a Bisericii: „*să bem băutura nouă făcătoare de minuni, nu din petra stearpă, ci din izvorul nestrăcaciunii, din Hristos cel izvorit din mormânt*“.
(Can. Învierii).

Iată senzul urărilor noastre de bine pentru prietenii și cititorii noștri de sfânta și slăvita zi a Învierii Domnului.

I. Vască.

De ziua Învierii.

Ideea mântuirii e proprie fiecărei forme de religie, căci fiecare intenționează să procure aderenților săi eliberare de suferințe. E firesc deci ca doctrina mântuirii profesată de diferitele forme de religie, să fie determinată în ultima instanță de concepția acestora asupra suferinței. Și după cum aceasta e socotită a fi produsul capriciului duhurilor rele, al materiei, hotărârii indescifrabile a lui Dumnezeu sau produsul păcatului liber comis, și doctrina despre mântuire, în esență, se prezintă ca împăcarea acelor duhuri rele (animism), eliberare de viață pământească și disolvarea în neant (budhism, maniheism, platonism, monism), sau ca supunere față de hotărârea lui Dumnezeu, cu nădejdea într'un sfârșit bun. (Iov, psalmi.)

Într'o formă cu totul diferită și superioară se prezintă însă doctrina mântuirii în creștinism — prin excelență religia mântuirii. Aci e concepută ca eliberare de păcat, izvorul suferinții.

Adevărat, și în iudaism, și chiar în formele superioare ale religiunilor păgâne, e vorba despre o mântuire de păcat, însă nici decum nu în sensul propovăduit de religia creștină. Aci eliberarea de păcat nu se dobândește prin anumite spălări și rituri exterioare, nici numai prin simple exerciții ascetice și citirea mecanică a unor psalmi, ci prin inocularea unei noi vieți, supranaturale, harice, prin care păcătosul de odinioară cu adevărat devine fiu credincios al lui Dumnezeu. După concepția creștină mântuirea nu constă într'o schimbare fizică care produce diminuarea sau îndepărtarea vieții sensuale prin asceză și abstenență, nici nu constă într'un moralism uscat care se reduce la invadarea intelectului cu anumite cunoștinți, ca și când virtutea activă s'ar acoperi cu știința despre virtute, dar nu constă nici într'o prefacere magică a naturii prin practicarea unui cult ocult, ci în transfigurarea și înălțarea întregului om în urma însușirii subiective — prin credință și fapte bune — a operei realizată obiectiv de Mântuitorul nostru Iisus Christos, prin care omenirea a fost eliberată din robia păcatului și a diavolului, în care ajunsese prin neascultarea primei perechi de oameni.

În scopul acestei eliberări, când a sosit „plinirea vremii“ Dumnezeu a trimis în lume pe Unicul Său Fiu, care luând trup omenesc și făcându-se om adevărat, însă lipsit de ori-ce păcat, a luat asupra Sa toate păcatele lumii și prin moartea de pe cruce aducându-Se pe Sine Însuși sacrificiu lui Dumnezeu pentru aceste păcate, a realizat împăcarea între Dumnezeu și om. Moartea de pe cruce a Mântuitorului nostru Iisus Christos, prin care a satisfăcut, în locul omenirii, dreptatea dumnezească ofenzată prin păcat și a restabilit împăcarea omului cu Dumnezeu, are deci caracter substitutiv, și anume de aceeaș valoare ca și când ar fi adus-o însuș omul păcătos. Caracterul de sacrificiu al morții lui Iisus Christos îl învață Biserica prin cuvintele: „Moartea lui Iisus Christos a fost de tot deosebită de moartea tuturor celorlalți oameni din următoarele cauze: întâi din cauza greutății păcatelor noastre... apoi fiindcă pe cruce a împlinit Iisus Christos chemarea Sa ca preot, aducându-Se pe Sine sacrificiu lui Dumnezeu-Tatăl pentru răscumpărarea neamului omenesc... afară de aceasta pe cruce a realizat El mijlocirea între Dumnezeu și om.“ (Mărt. ort.)

Crucea a vindecat toate ranele pe care păcatul le-a făcut sufletului nostru, în acelaș timp înzestrându-ne și cu o nouă și bogată viață duhovnicească. „Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul Său, Cel Unul născut, l-a dat ca tot cel ce crede în El, să nu piară ci să aibă viață veșnică.“ (Ioan. 3, 16).

Mântuirea omenirii o înfăptuise Christos cu moartea Sa, dar cât timp trupul Său zăcea neînsuflețit pe cruce sau în mormânt, cu tot dreptul se putea îndoi cineva despre dumnezeirea persoanei și învățaturii Sale. Cine poate da crezare cuvintelor unui om, care a murit pe cruce moartea cea mai rușinoasă, moartea de tâlhar? Înviind însă, Christos a dat dovada cea mai puternică, că-i cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, care a ridicat păcatul lumii, a restabilit între om și Dumnezeu legătura harică frântă prin păcatul strămoșesc, și a sigilat pentru eternitate adevărul învățaturii Sale.

În întruparea și răstignirea lui Christos, Dumnezeu în dragostea Sa de oameni se umilise până la extrem, deci în acelaș Chris-

tos trebuia să se înalțe și mărească. Dumnezeu cel nemuritor, Christos stăpânul vieții și al morții murise, dar tocmai de aceea trebuia să învie.

Și învierea lui Christos înseamnă pentru omenire biruința asupra morții, întemeierea unei noi împărății — împărăția harului și a păcii dumnezeiești, înseamnă garanția cea mai sigură, că la fel, cum s'a înviat pe Sine, la timpul fixat în eternul plan divin, va învia și pe toți oamenii, pe unii spre viață și fericire veșnică, iar pe alții spre eternă osândă, potrivit faptelor fiecăruia. Căci ce dovadă poate fi mai lămuritoare și sigură pentru credința noastră în viața după moarte, decât însași învierea Domnului? „De am murit cu Christos, care s'a sculat din morți, credem că vom și învia cu El, știind că Christos, care s'a sculat din morți, nu va muri, căci moartea nu-l stăpânește pe El mai mult.“ (Rom. 6, 8.)

Pe învierea lui Christos se bazează întreg adevărul religiei noastre, se bazează credința, dragostea și nădejdea creștinească. Învierea lui Christos e desăvârșirea și încoronarea activității Sale mântuitoare și de aceea cel mai puternic sprijin al credinței noastre, e simbolul învierii noastre spiritual-morale și prin urmare imboldul cel mai tare pentru dragostea noastră față de Dumnezeu, e siguranța învierii și glorificării noastre trupesti și astfel fundamentul nădejzii creștinești.

Ziua Învierii Domnului trebuie să fie deci pentru fiecare creștin, sărbătoarea cea mai aleasă, să fie învierea din noianul păcatelor sale.

B.

Christos a înviat!

Ce frumos răsună cântarea de înfrățire, cântarea de bucurie mântuitoare în noaptea Învierii Domnului. Răsună ca o trâmbiță de mântuire, ce trezește pe toți ceice zac în întristare, în întuneric și în umbra morții. Dar pentru ce atâta bucurie? Ascultați, ce-și șoptesc oamenii unul altuia. La început numai în secret își spun, dar mai târziu cu glas înalt vestesc: Iarăși este aici, pe care l'ați crezut mort; pe cel care l'ați omorât, a înviat; iarăși s'a ridicat, pe care l'ați pus în mormânt! Întrebați în Ierusa-

lim; acolo a fost între ucenici; întrebați în Galileia; mai mult ca cincisute de oameni l'au văzut; nu vă îndoiiți!

Într'adevăr a biruit — și pe cel răstignit îl vedem iarăși în lume. Propovăduiește din nou popoarelor și face minuni ca pe timpul lui Ioan. Împărății i-se supun cerșetorii devin mulțumiți.

„El orbilor le dă lumină
Și munților le dă cuvânt,
Pe cei infirmi îi întărește,
Pe morți îi scoală din mormânt!“

(Vlăhuța)

Copiii câștigă putere, tinerii își păstrează nevinovăția, bărbații umblă în blândețe și bătrânii în smerenie. Isus a înviat; în mâna sa a luat conducerea lumii, și acum par'că un alt duh a pătruns întreaga suflare. Într'adevăr s'au împlinit cuvintele: „*Stricavoiu biserica și în trei zile o voiu ridică*“. A și ridicat-o, dar nu pe muntele Moriah, în Palestina cea păraginită, ci în inimile popoarelor și națiunilor cari acum cu psalmi îi slăvesc numele. Tronul lui David l'a restabilit și a venit din nou, ca să țină judecată, nu în valea Iosofatului lângă pârăul Chedren, ci pretutindeni, unde duhul lui pedepsește pe despoți, răsbună păcatul și răsplătește virtutea. Fericii sunt cari se încred și-l caută pe dânsul.

Noi însă să nu-l căutăm numai atunci când durerea și necazul în ceasurile întunecate se apropie de noi, numai atunci când încercările vieții devin tot mai grele, ci totdeauna ca pe unul care ne-a iubit totdeauna și s'a răstignit pentru noi și a înviat pentru noi și a venit la noi. Fiind la noi să-l rugăm să rămână cu noi și între noi, cum odinioară au cerut ucenicii lui: „*Rămâi cu noi, pentru că se întunecă!*“... *Rămâi cu noi!* Lumina ta să strălucească înaintea noastră. Dragostea ta să ne dea odihnă. Puterea ta și pacea ta să nu se desparte de la noi. Nu pleca dinaintea casei noastre, ca și un străin, pentru că sufletul nostru te caută și te dorește. Recunoaștem, că tu ești lumina vieții noastre; tu ne conduci și în noaptea cea mai din urmă; tu stai lângă noi, când totul pierdem dacă moartea ne ia în brațele sale, pentru că tu ai reportat biruința și asupra ei.

De aceea voi toți ștergeți-vă lacrimile, încetați plânsul, întăriți-vă nădejdea, pen-

trucă Isus n'a înviat și n'a sfărâmat cătușele mormântului numai pentru sine însuși, ci El s'a ridicat biruitor din umezeala pământului negru pentru noi toți deopotrivă:

„Voi toți ce a-ți plâns în întunec,
Și nimeni nu v'a mângăiat
Din lunga voastră ngenunchiere
Sculați: Christos a înviat!“... (Vlăhuță)

Prof. A. Buzdug.

Calea mării.

Misiunea Mântuitorului de a propovădui vestea cea bună și întemeia împărăția lui Dumnezeu era la sfârșit. Sâmburele credinței celei noi încolțise de mult în inimile învățăceilor și a poporului care l'a văzut și ascultat. Aproape 3 ani a petrecut în mijlocul oamenilor învățând și vindecând; căci învățăturile lui erau însoțite de minuni prezise de profetul Isaia, și cari în sine erau criterii destul de puternice pentru a dovedi mesianitatea Lui; dar ele uimeau mulțimea — și rămăneau neînțelese. Ce e drept fama Lui se lățise departe în cuprinsul țării, totuși simplul rabi, sau „profetul cel din Nazaretul Galileei“ — cum era pretutindeni cunoscut — nu avea nici competența nici autoritatea necesară pentru a fi intermediarul între Dumnezeu și omenire, cu atât mai puțin pentru a fi întemeietorul legământului celui nou.

Credința cea nouă avea trebuință de autoritatea convingerii, iar izvorul ei necesat, legea, de puterea sancționării.

Pentru a putea satisface acestor necesități, trebuia să îplinească toată legea cea veche, cu toate profețiile ei. Trebuia deci, să facă ultimul și cel mai greu pas, care cuprinde în sine toate. Fiul lui Dumnezeu nu mai putea stă alături de Moisi și Ioan Botezătorul, trebuia să ducă la bun sfârșit legitimarea sa încercată odată — la sărbătoarea sfințirii templului. Pentru aceasta era necesar să păsească în public și demascându-și dușmani în fața întregului popor, să înlăture or ce bănuială că El însuși este Mesia cel profețit și mult așteptat.

Punctul culminant era însă jertfa legii celei noi adusă de însuși Fiul lui Dumnezeu pentru răscumpărarea tuturor celor ce cred în El.

Ocaziunea era prielnică, venind din toate părțile țării poporul (bărbații) în cetatea Ierusalimului pentru serbarea Paștilor la templu.

La trecătoarea Iordanului de lângă cetatea Ierihon, mulțimea venită din Perea pentru a lua parte la serbările din Ierusalim întâlnește pe Mântuitorul însoțit de învățăcei. Vestea încă proaspătă despre învierea lui Lazar îi apropie plini de admirație și piositate de „proorocul cel din Nazaretul Galileei“. Vindecarea orbului dela Ierihon, apoi vindecarea lui Vartimeu în văzul tuturor îi uimește și însuflețește și mai mult, ducând în cetate vestea celor auzite și văzute.

Calea ce coboară dela *poarta de aur* a cetății lui David — în șesul lui Iosafat — la Bethania, devenise tot mai înghesuită de mulțimea norodului ce cobora din cetate; „și au venit nu pentru Isus numai, ci ca să vadă și pe Lazăr, pe care l-a înviat din morți“. (Ioan, 12, 9.)

Poate nici când nu s'au amestecat așa Iudeii cu Samaritenii, Saduchei și Prozeiți, conduși și stăpâniți de curiozitate — trecând peste formalitățile lor obișnuite.

Credința mântuitoare i-a unit pentru o clipă. Vestea venirii Proorocului în cetate, a produs mare fierbere. Aflând ziua venirii norodul se înghesuia cu nerăbdare spre *poarta de aur* coborând chiar spre Bethania pentru a-l întâmpina. Dar farisei și învățații legii mai rămăseră în cetate cuprinși de frică și îngrijorați de urmările acestor mișcări neprielnice lor...

Pe lângă muntele olivilor și grădina getsemani urca un grup de bărbați modești în cea mai mare liniște. Unul singur călare pe un azin în frunte, iar ceilalți îl urmau în tăcere. Nemișcați de însuflețirea mulțimei ce-i așteaptă, nici de importanța momentului, ci înaintează încet, cuprinși par'că de o presimțire sinistă a zilelor ce vor urma pe aceste locuri.

Contrastul izbitor dintre gloria și modestia sărbătoritului produce însă însuflețirea poporului, manifestându-și toată bucuria și speranța prin exclamații izvorâte involuntar: El este Mesia cel profețit! Osana! „Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!“ (Mateiu, 21, 9.)

Ca semn al iubirei, respectului și de adâncă supunere unii își aștern haina alții crengi și frunze verzi în calea Regelui lui Izrael. Cuprinși de însuflețirea mulțimei însuși ucenicii Lui întonează cu poporul cuvinte de laudă „zicând: bine este cuvântat împăratul Cel ce vine întru numele Domnului; pace în cer, și slavă întru cei de sus“. (Luca, 19, 38.)

Singur Împăratul și sărbătoritul călărea liniștit, fără se tradeze bucurie. Nu-l ademenea nici mărirea și cinstea împărătească, nu-l bucură nici bucuria și osanalele mulțimei.

Osana! (dă-ne mântuire) trada toată dorința și speranța pusă de mulțime în această preamărire. Și El cunoștea tot egoismul, orgoliul și calculul ce se ascundea în dosul cuvintelor de laudă și mărirea ce i-se adresau. Puțini vor fi fost aceia, cari îl sărbătoreau din inimă curată, fără scop de a trage foloase din lingușire. Acesta era rezultatul învățăturilor Lui? Aceasta era credința sădită și iubirea de aproapele cultivată și arătată prin atâtea exemple și minuni?

Din toată învățătura și atitudinea Mântuitorului nu transpiră nici competența, nici tendința de înălțare la tronul acelei sau a vr'unei țări. Împărăția Lui nu este din lumea asta. Atunci pentru ce este El aclamat și preamărit ca rege, — la ceea ce nu s'a gândit nici când: de ce toți cari i-au auzit învățăturile, încunjură azi să se gândească numai la miezul acelora, ori la scopul lor arătat și confirmat prin însuși venirea Lui? Or astfel este poporul mai aproape de realizarea dorinței și calculului său? Da! căci el — legat de glie — se gândește la fericirea trecătoare immanentă și de natură fizică, și nici decum la cea veșnică — transcendentă. De aceea, gloata aceasta care îl ridică azi prin aclamații și urale zgometoase — cu atâta ușurință — până la tronul acelei țări, — cu aceeași ușurință — îi va întoarce mâne spatele lăsându-L în voia sorții, dacă nu-L va târîi prin noroiul cel murdar. Regele cel mai simpatizat și popular acum, va fi încurând mai prejos de criminalul Varava.

Cunoscând bine firea omenească cu toate scăderile ei, El însuși fiind om adevărat și Dumnezeu adevărat, ajungând la

poarta Ierusalimului dinspre răsărit, de unde se deschide perspectiva cea mai frumoasă spre templu, cetățile lui David și Antonia, în loc să se bucure de măreția lor, se întristează și cu lacrimi în ochi prevede viitorul acestor măreții, „zicând: de ai fi cunoscut și tu, măcar în ziua aceasta a ta, cele ce sunt către pacea ta! Iar acum s'au ascuns de către ochii tăi“. (Luca 19, 42.)

Această serbare a zilei era preludiul unei pierzări apropiate pe care singur El cu puterea-i de pătrundere o prevedea. Pe sine însuși se vede îmbrăcat în mantia mohotâtă, încoronat cu coroana de spini și cu sceptorul de trestie dus apoi la tronul cel mai înalt de pe crucea Golgotei, alături de cei doi sfetnici — criminali. Dar El sigur de moartea Lui, uită de suferințele și chinurile ce-L așteaptă, deplângând mulțimea.

Aceasta este caracteristica concepției sale divine, uitarea eului propriu, pentru binele și fericirea omenirii, pentru care a venit... s'o răscumpere.

V. Mateiu.

Încă o piatră de temelie.

Credincioșii ortodocși români din Cluj s'au întrunit Dumineca trecută în sala de gimnastică a școlii superioare de comerț, pentru a discuta o importantă chestiune de ordin religios-național. Întrunirea a fost prezidată de P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Ivan*, neobositul, într'adevăr harnicul arhieru, a cărui activitate binecuvântată o vedem cu ochii și despre care putem afirma, că de pe-acum încă și-a croit un loc de cinste în cartea istoriei neamului și a bisericii sale. În discursul de deschidere P. Sf. Sa a arătat necesitatea ridicării unui nou lăcaș românesc de închinare pe teritoriul orașului Cluj. Ca un adevărat părinte al credincioșilor săi, s'a făcut ecoul mișcării inițiate de românii ortodocși ai celei de-a treia parohii ortodoxe, cari doresc ridicarea unei biserici în partea din spre gară a orașului. A adresat fiilor săi sufletești un călduros apel, îndemnându-i să contribuie, fiecare după posibilitățile lui materiale, la realizarea mărețului scop.

În inimile fiilor cuvintele bunului părinte au avut un răsunet, de care suntem mândri. Cu toate greutatele aproape de ne-

învins, prin cari trecem, s'a făcut pe loc o subscripție, care a dat rezultatul de 136 mii Lei. Câțiva credincioși fruntași au luat cuvântul, declarând, că vor asculta glasul păstorului și vor lupta din rășputeri pentru trezirea la viață a acelor, cari nu înțeleg și nu vreau să înțeleagă, că ridicarea unei noi biserici înseamnă o nouă întărire a elementului românesc în capitala Ardealului. Insfârșit s'a adus hotărîrea, ca piatra de temelie a noului lăcaș de închinare să se așeze încă la începutul lunii Maiu, pe un teritoriu pus la dispoziție de primăria municipiului.

Nu găsim frazele potrivite, ca să dăm expresie nemărginitei bucurii ce copleșește inimile noastre în clipele, când ne vedem ajunși în situația să înregistrăm îmbucurătoarea știre. Așteptăm cu indescrșitibilă nerăbdare primele zile ale lunii Maiu, ca să vedem așezată în Cluj încă o piatră de temelie românească.

Va fi în ziua aceea cerul senin, ori încărcat cu nori? Ni-e indiferent. Noi știm, că va fi o zi frumoasă. Pe cerul senin al sufletelor noastre va străluci atunci soarele nădejzii și al bucuriei...

(„Patria“.)

Predica de azi și noi.

III.

Pe predicator trebuie să-l preocupe întrebarea: Cum voi împărtăși cuvântul dumnezeesc ascultătorilor mei, ca ei să-l primească cu plăcere, cu bucurie și să aducă roadă? Noi știm că oamenii țin mult la formă; aceasta în ce privește ochiul și urechea. Ludovic de Granada dându-și seama de importanța formei și predării predicii a scris un op întreg spre acest scop. De multe ori auzim oameni exprimându-se despre o predică, că le-a plăcut. Putem primi această judecată și să recunoaștem că predica poate fi și o plăcere. Căile spre inimile oamenilor sunt foarte diferite. Peste tot forma aceasta frumoasă va consta în simplitate, în îndemănare de a vorbi și de a se exprima curgător. Totdeauna însă ne vom feri de espresțiuni bombastice și umflate, cari apoi nu lasă urme în suflete. Aici este cazul de a spune cuvântul sf. Apostol Pavel: „Nu este în cuvânt împărăția lui Dum-

nezeu, ci întru putere“ (I. Cor. 4; 20.) Ideia numai decât să aibă espresiuinea la îndemână și nici decum espresiuinea să caute ideia; espresiuinea să conțină un zel sfânt, Duhul lui Dumnezeu, nu arată, nici studiu și nici ceva forțat. Intreagă frumusețea, splendoarea, întreaga putere a espresiuinilor să țâșnească din inimă, nu din minte.

Predarea să fie naturală. Predica este o vorbire. De aceea vom fi cu băgare de seamă ca nu într'una să ne plângem, ori să ne văietăm, să nu luăm dela început un ton prea ridicat, ca apoi să strigăm până la sfârșit; să nu sbierăm către ascultători, să nu luăm un ton de cetire cași cum am fi la masă, însă nici să cântăm ca un copil care spune lecția. Vorbește așa, ca să fi înțeles, ti cu băgare de seamă la accent, la pauzele gramaticale, să ai în vedere localul; vorbește așa ca să arăți că simți, ține cumpăna diferitelor tonuri, măsura de timp să o ai în vedere, vorbește cu viață!

Tonul trebuie să corespundă cuvântării, cugetării, cuvântului; să nu fie rece când e vorba de sentimente pline de viață, și nici puternic unde nu este vorba de mișcarea sufletului; peste tot te ferește de strigăt și de mișcare multă!!

Predica se ține credincioșilor. Propunerea însă altcum va fi când vom avea puțini ascultători, și altcum când sunt mulți; ea trebuie să fie naturală. Dar și națiunea trebuie avută în vedere. Italienii și cei din orient predau predica cu mai multă viață și cu un ton mai puternic decât Germanii.

Precum în vorbire așa și la predică, vom vorbi când mai încet — când cu un ton mai ridicat; când mai iute, când mai rar, când cu un ton înalt, plin de evlavie (când de ex. cităm din sf. Scriptură). Fără îndoială că este foarte folositor pentru a atrage atențiunea ascultătorilor și pentru a le întipări în memorie ceea ce se predică, dacă se vorbește când cu un ton mai ridicat, când mai jos.

La introducerea tonului va fi mijlociu și încetul cu încetul îl vom ridica. Când vom să mișcăm pasiunile, noi înșine trebuie să fim pătrunși și să simțim aceea ce vom să stărnim în ascultători de ex.: o ură, o mânie le exprimăm cu o voce puternică, speranța și dragostea prin un ton blând, durerea prin un ton plângător.

Mai departe să fim cu băgare de seamă și la mișcări. Predica este vorbirea unui trimis alui Dumnezeu pentru a scăpa sufletele de osânda iadului și a le conduce spre fericirea cea veșnică. De aceea nu vom abuză în gesticulație și ne vom prezenta ca niște artiști pe scenă, dar nici nu vom rămâne nemișcați și fără simțire ca niște statui: te prezintă ca un trimis alui Dumnezeu! Acțiunea să fie liberă, demnă, naturală, plină de evlavie și plină de viață.

Mișcarea mâinilor va fi serioasă. Îndee-sebi vom mișca dreapta, iar stânga numai după dreapta pentru a accentua mai mult, ori a arăta obiectele din stânga, ori atari cari sunt diferite, multe, ori față 'n față. Mâna nu-i voie să o ridicăm mai sus decât capul și nici a o ține prea aproape de corp, adică înaintea pieptului. Peste tot ar fi o mare greșală dacă la predică mâinile nu le-am mișcă.

La început de tot, lipsește orice gest; mai târziu puțin de tot. Indată ce am început a gesticula cu dreapta, stânga o așezăm pe amvon, însă nu pe piept. Trebuie să evităm a arăta în laturi, ori a ridică mâinile încrucișate, ori a bate în palmi, ori a lovi în amvon, ceea ce numai foarte rar se îngăduie.

Mișcările capului trebuie să se îndrepteze după mișcările mâinilor; îl întorcem încătrău arătăm cu mâna, afară de cazul, când voim să arătăm dispreț, atunci îl întorcem în direcție contrară. Nu e corect a pleca capul prea mult, ori a-l mișcă prea mult, ori a-l ridică în sus într'una, ori a-l ține multă vreme plecat, ori a-l așeză pe piept, ori când totdeauna privim în aceeași direcție.

În ce privește ochii, este o greșală a-i ține închiși, a clipi prea des, ori a privi numai într'o parte. Ei trebuie să însoțească mișcările corpului.

De asemenea și mimica trebuie să fie activă în decursul predicii; să ne întristăm de ex. când vorbim de păcate grele; să fim serioși la lucruri serioase, veseli la lucruri de bucurie.

Însfârșit ținuta corpului trebuie să fie potrivită. Predicatorul îndeplinește slujba lui Isus Hristos, de aceea vorbirea lui, mișcările lui, prezentarea lui să fie serioase și

ceea ce e cuviincios pentru un reprezentant alui Hristos.

Negreșit că partea spirituală și sufletească a predicii e de cea mai mare importanță. Rațiune și voință, inimă și suflet trebuie să primeze. De aceea va trebui să vedem dacă am satisfăcut datoriei noastre examinând toată lucrarea noastră și persoana noastră. Moisi și Ieremia s'au scuzat înaintea lui Dumnezeu când au fost chemați de a fi conducători și învățători ai poporului ales. Ei nu s'au încumetat să primească solia, deoarece nu s'au simțit vrednici și nici capabili. Profetul Iesaiă când a fost trimis de Dumnezeu, a tremurat, pentru că buzele nu-i sunt curate și trăiește în mijlocul unui popor păcătos, de aceea a venit îngerul care a luat cărbune de foc cu cleștele dela altar, ca să-i curățe întâi gura și buzele. Indatăce a fost curățit, la cuvintele lui Dumnezeu: „Pe cine voiu trimite? Și, cine va merge la poporul acesta?” a răspuns: „Iată, eu sunt, trimite-mă”. (Ies. 6, 5—8).

Sf. Ioan Botezătorul a mers mai întâi în pustie unde stă timp îndelungat, pentru ca să se pregătească pentru chemarea sa. Insuși Mântuitorul a obținut solia din cer. Înainte de a-și începe activitatea sa pe pământ, mai întâi merge în pustie, iar înainte de aceasta se lasă să fie botezat în Iordan, când se aude din cer glasul: „Pe acesta să-l ascultați!” și apoi a început predica pentru împărăția cerurilor. — Toate aceste exemple ne dovedesc că vestirea cuvântului dumnezeesc este o chestie de conștiință și de inimă. Totdeauna dar să căutăm a ne împlini această datorie cu conștiințiozitate și nici odată să nu căutăm a ne feri de această misiune, cum a făcut odinioară profetul Ieremia, când a zis: „Iată nu știu grăi, că tânăr sunt eu!” Iar Dumnezeu l'a încurajat prin cuvintele: „Nu zice că tânăr sunt eu, căci către toți cari te voiu trimite, vei merge, și toate câte voiu porunci ție vei grăi. Să nu te temi de fața lor, că eu cu tine sunt... Iată am dat cuvintele mele în gura ta, iată te-am pus astăzi peste neamuri și peste împărății, ca să smulgi și să strici și să risipești, și iar să zidești și să răsădești... Și tu încinge mijlocul tău și te scoală și grăiește către ei toate câte voiu porunci ție, nu te teme

de fața lor, nici te înfricoșează înaintea lor, că cu tine sunt eu, ca să te scoț pe tine, zice Domnul. Iată te-am pus pe tine astăzi ca o cetate tare și ca un zid de aramă. Și vor da război asupra ta, și nu te vor putea birui, pentru că cu tine sunt eu, ca să te scoț pe tine, zice Domnul". (Ier. 1. 6—19).

Am spus că succesul predicii atâră de Sus, de darul lui Dumnezeu: „Nici celce plantează este ceva, nici celce udă, ci Dumnezeu carele dă creștere". (1 Cor. 3. 7.) De aceea este necesară rugăciunea. Profesorul Ilie după ce și-a pregătit altarul pentru jertfă, a cerut mai întâiu ajutorul lui Dumnezeu, ca să trimită foc din ceriu. Toată munca și osteneala predicatorului ar rămâne zădarnice, dacă nu ar primi acest foc de sus, care să aprindă și să însuflețească inimile ascultătorilor săi. Dacă am împlinit toate aceste, atunci cu tot dreptul se vor referi și noauă cuvintele Mântuitorului: „Când veți face toate cele ce vi s'a poruncit vouă, ziceți, că slugi netrebnice suntem". (Luca 17. 10).

Prof. A. Buzdug.

Câteva date comparative ale bugetului cultelor pe 1931.

Dr. prof. I. Mateiu a publicat în „Telegraful Român" un articol „Nedreptățirea Bisericii noastre" din care publicăm ca cele mai grăitoare, următoarele date:

În bugetul pe 1931 sunt prevederi pentru toate cultele Lei 873,769.164, din cari primesc:

Ortodocșii	Lei 613,060.119	sau 70%
Uniții	„ 105,320.669	„ 12%
Catolicii	„ 52,820.072	„ 6%
Reformații	„ 53,252.767	„ 5,6%
Luteranii	„ 17,637.698	„ 2%
Unitarii	„ 9,054.282	„ 1%
Musulmanii	„ 12,498.554	„ 1,3%
Mozaicii	„ 10,125.000	„ 1,8%

Cât de abuzivă și de nedreaptă este această repartitie, se va vedea din raportarea ei la numărul de credincioși ai fiecărui cult.

Numărul total al populației după recensământul din urmă este de 17,820.000 suflete.

Din aceasta revine, în cifre rotunde pe:

Ortodocși	12,900.000	sau 72%
Uniți	„ 1,200.000	„ 6,7%
Catolici	„ 1,450.000	„ 8%
Reformați	„ 600.000	„ 3,3%
Luterani	„ 300.000	„ 1,5%
Unitari	„ 70.000	„ 0,3%
Musulmani	„ 160.000	„ 0,8%

Mozaici	1,000.000	„ 1,6%
Alții	„ 140.000	„ 0,7%

În baza acestei proporții numerice suma bugetară de 873.769.164 lei trebuia distribuită în chipul următor:

Ortodocșii, în loc de 613,060.119 lei,	632,487.000.
Catolicii, (uniți și laini)	în loc de 158,140.741 lei, 129,932.500.
Reformații, în loc de 53,252.767 lei,	29,488.000.
Luteranii, „ „ „	17,637.698 „ 14,700.000.
Unitarii, „ „ „	9,054.282 „ 3,430.000.
Musulmanii, „ „ „	12,498.544 „ 7,840.480.
Mozaicii, „ „ „	10,125.000 „ 4,930.984.
Alții, „ „ „	— „ 6,080.000.

De aici rezultă limpede că statul acordă:

Bisericii ortodoxe mai puțin cu 19,426.881 Lei, iar cultelor minoritare (catolici, reformați, unitari, musulmani) mai mult cu 65,193.057 Lei.

Adică, statul românesc subvenționează cultele minoritare cu Lei 45,766.176 în plus, față de Biserica lui națională.

Acum câteva probe de amănunt extrem de instructive:

a) Statul dă pentru:

Patriarhie (Consiliul central)	lei 2,516.160.
Mitropolia mixtă din Blaj	lei 3,481.980.

Deci aproape cu un milion mai puțin Patriarhiei.

Episcopia unită din Oradea lei 1,899.757

Episcopia ortodoxă din Oradea „ 1,465.680

deci: cea unită mai mult cu lei 434.077

b) Statul plătește pe:

Consilierii (canonici) uniți lunar cu	lei 17.140.
Consilierii (canonici) unguri lunar cu	lei 15.090.
Consilierii ortodocși primesc numai	„ 10.470.

c) Statul plătește pentru:

Biserica ortodoxă 58 consilieri cu suma anuală de lei 7,754.880.

Cutul catolic 47 canonici cu suma anuală de lei 9,269.300.

Deci catolicilor mai mult cu lei 1,514.420.

Iar dacă restrângem comparația numai la Ardeal, cum pretind totdeauna frații uniți, avem:

Biserica ortodoxă (5 Episcopii) cu 18 consilieri lei 2,261.520.

Biserica unită (5 Episcopii) cu 31 canonici lei 6,127.860.

Cutul latin (4 Episcopii) cu 16 canonici lei 2,941.440.

Prin urmare, catolicii primesc mai mult cu suma formidabilă de lei 6,807.780.

d) Statul plătește pentru:

Biserica ortodoxă 16.396 preoți (și cântăreții) cu salarii anuale de lei 530,168.351.

Deci unui preot anual lei 31.841.

Cutul unit 1583 preoți cu salarii anuale de lei 88,430.984.

Deci unui preot anual lei 55,862.

Cutul catolic 749 preoți cu salarii anuale de lei 43,048.826.

Deci unui preot anual lei 57.742.

Cultul *reformat* 898 preoți cu salarii anuale de lei 50,079.720.

Deci unui preot anual lei 55.752.

Cultul *luteran* 315 preoți cu salarii anuale de lei 16,530.634.

Deci unui preot anual lei 52.478.

Cultul *unitar* 118 preoți cu salarii anuale de lei 6,976.075.

Deci unui preot anual lei 59.128.

Așadară dureros de limpede: pe când *personalul parohial* maghiar ia dela Stat lei 59.128, cel ortodox român primește numai lei 31.841.

e) Statul plătește pentru:

Biserica *ortodoxă* 73 protopopi.

Biserica *unită* 78 protopopi.

Și dacă limităm comparația iarăși numai la *Ardeal*, avem:

Biserica ortodoxă 28 protopopi.

Biserica unită 78 protopopi.

Deci Statul întreține cu 50 protopopi mai puțin pe seama bisericii dominante.

f) Statul acordă pentru întreținerea:

Academiei teologice ortodoxe din Cluj lei 1,418.640.

Academiei teologice reformate din Cluj lei 1,576.013.

Adecă mai mult pentru cea maghiară cu lei 157.373.

Conscrierea averilor bisericesti, întreprinsă de Stat în 1925, a dat rezultatele surprinzătoare. Astfel s'au constatat următoarele venituri de fiecare *parohie*: la *ortodocși* în *Ardeal* câte 1000 lei, iar la cei din vechiul regat câte 10.400 lei, la *uniți* câte 10.500 lei, la *unitari* câte 47.500 lei, la *reformați* câte 64.600 lei, iar la *luterani* câte 176.000 lei.

Potrivit acestei anchete s'a dovedit, că nu se pot întreține din mijloacele lor: la *luterani* 4 la sută din parohii, la *unitari* 10 la sută, la *catolici* 11 la sută, la *uniți* 36 la sută, la *reformați* 43 la sută, iar la *ortodocși* 73 la sută.

CRONICĂ

Sărbători fericite dorim tuturor cetitorilor și colaboratorilor noștri. Christos a înviat!

Predică în Biserica Catedrală. Vinerea Patimilor (10 Aprilie c.), va predica Pr. *Ioan Cociuban*. — Dumineca Paștilor (12 Apr.), în Capela Școlii Superioare de Comerț, va servi și predica Pr. *I. Spătariu*. Lunea Paștilor (13 Apr.), în biserica catedrală va predica Dr. *Ioan Vască*, iar la Dumineca Tomii (19 Apr.), Pr. *I. Goron*.

Redacționale. Numărul viitor al foii noastre va apare cu data de 19 Aprilie c. la Dumineca Tomii.

Reducerea curbei de sacrificiu

la salariile clerului.

În zilele ultime ale sesiunii parlamentare Camera și Senatul a votat o lege prin care curba de sacrificiu, aplicată salariilor clerului, este redusă după cum urmează:

Salariului sub 4000 Lei nu i se aplică nici o curbă de sacrificiu. — Dela 4001 la 5000 Lei salariul se reduce cu 2 la sută, minimum de salariu fiind, după reducere, de 4000 Lei. — Dela 5001 la 10.000 Lei salariul se reduce cu 6 la sută; minimum 4900 Lei. — Dela 10.001 la 15.000 Lei se reduce cu 8 la sută; minimum 9400. — Dela 15.001 la 20.000 Lei cu 9 la sută; minimum 13.800 Lei. — Dela 20.001 la 30.000, cu 10 la sută; minimum 18.200. — Peste 30.000 Lei se reduce cu 11 la sută, minimul fiind fixat la 26.700 Lei.

Prin acest proiect statul mai adaugă la bugetul cultelor încă suma de Lei 103 milioane. Salariile clerului rămân acelea ce au fost prevăzute în bugetul cultelor pe 1931, adecă reduse la ortodocși cu 12% și acum în loc să li se aplice întreagă curba de sacrificiu de 14—20% se aplică în plus numai 2—11%, ceea ce este egal cu curba de sacrificiu.

Pentru muzeul eparhial am primit dela parohia Peteritea un liturgier și un rând de odăjdii.

Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe Române filiala Cluj își ține adunarea generală în ziua de 19 Aprilie a. c. (Dumineca Tomii), după sf. liturghie, în sala de ședințe a primăriei. Congresul general al acestei Societăți se va ținea la Craiova în zilele de 2 și 3 Mai a. c.

Taxa postală pentru ilustrate, începând cu 15 Martie a. c., s'a majorat dela 3 Lei la 4 Lei.

*
Poșta Redacției. Pr. L. David. Darea de seamă a sosit la redacție numai în luna Martie. E culeasă de două săptămâni. Nu am putut-o publica din cauza estenziunii și a celui alt material de actualitate. Va apărea în numărul viitor. Dacă sosea în luna Ianuarie putea apărea de mult.